

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Proti obtožbam avstrijskega tiska

Odgovor na sumničenja „Neuigkeits-Weltblatta“

Kakor smo v brzojavki v soboto na kratko že poročali, se je povzpela dunajski oficijozni »Neuigkeits-Weltblatt« do nenavadne trditve, da se v Sloveniji zbirajo v »črne legije« avstrijski politični emigranti, ki baje s pomočjo nekkih Slovencev rovarijo proti Avstriji in njenemu režimu. Obenem je pa napisal tudi, da je v Sloveniji na delu akcija za odcepitev Koroške od Avstrije. Svoja izvajanja je zaključil ob koncu z gorostasno lažjo, da so sedanje avstrijske zmede krivi v prvi vrsti sosedje, torej tudi Jugoslovani. Da ta »senzacija« ne bi ostala neopažena, so jo potem ponatisnili v tej ali še bolj napilnjeni obliki tudi drugi listi, posebno »Kärntner Tagblatt«. Slovenci so bili že od nekdaj vajeni laži in obrekovanj dunajskega tiska, zato štejejo tudi sedanje »poročilo« tega napol uradnega lista med tako tatarstvo, kateremu je resno in stvarno odgovorila že beogradska »Politika«. Mi ki živimo v Sloveniji, ne vemo absolutno ničesar o kakšni naši podpori, ker nekaj, česar ni, sploh ni mogoče podpirati!

V Jugoslavijo je prišlo po februarjski revoluciji zares nekaj avstrijskih socialistov, toda njihovo število je bilo tako neznačajno, da ne bi mogli sestaviti niti ene same čete, kaj šele kar cele »črne legije«. Ti politični emigranti pa so se ustavili mimo tega pri nas skoraj v celoti samo mimogrede. Odšli so dalje ali v notranjost naše države, ali pa so prekorajčili naše meje in se podali v Švico, Rusijo, Romunijo, Bolgarijo, Češkoslovaško itd. V Sloveniji, zlasti v Mariboru in okolici, jih je ostalo le par. Drugi niti eksistence ne bi bili mogli najti pri nas. In teh nekoliko socialističnih emigrantov, ki jih lahko naštejemo na prste ene same roke, naj bi snovalo protiaustrijske legije? Še dosti manjše kakor število socialističnih emigrantov, je bilo število poznih narodnosocialističnih, pa tudi ti se niso stalno ustanili pri nas. Da bi ti osnovali »črne legije«, je prav tako nemogoče, kakor da bi jih marksistični; še bolj nemogoče pa je, da bi se drugi združili s prvimi in stvorili neko, kakršnokoli skupnost. Pa tudi če bi bilo v Sloveniji zares toliko avstrijskih socialističnih in narodnosocialističnih emigrantov, da bi mogli osnovati »črne legije« proti sedanjemu avstrijskemu režimu, tega naše oblasti nikoli ne bi dovolile. Prav tako ne bi te »legije« našle pri nas nikakršne zaščite ali celo podpore pri slovenski javnosti. Čemu neki? Kakšen interes naj bi imeli Slovenci in sploh vsi Jugoslovani rovariti s temi »legijami« proti avstrijskemu režimu? »Neuigkeits-Weltblatt« nas prekleto slabo pozna; da nam pripisuje nekaj takega. Nam Avstrija gotovo

ni na potu in nikakor ni tako velika sila, da bi se splačalo organizirati proti njej »črne legije« emigrantov in jih podpirati.

Tako izgleda v resnici prvi del obtožbe. In drugi? Da obstoja pri nas neka akcija za odcepitev Koroške od Avstrije? Tudi za tako akcijo v Mariboru in v Sloveniji, kakor sploh v vsej Jugoslaviji prav ničesar ne vemo, dasi zasledujemo zelo budno vsak dan sproti vse naše politične dogodke. Kako pa naj bi si ta akcija tudi zamišljala to »odcepitev«? Z vojno? Kdo naj bi jo napovedal in kdo vodil? Kakšna »črna legija avstrijskih političnih emigrantov«? Ne, gospoda okoli »Neuigkeits-Weltblatta«, tako naivni Slovenci nismo! Odkrito pa priznavamo, da obstoja pri nas akcija za priporočitev manjšinskih pravic koroškimi Slovence! Pa tudi ta akcija ne obstoja v nobenih »črnih legijah«, marveč samo v naših srcih in dušah, ki nikakor ne morejo razumeti, da mala Avstrija ne izpolnjuje obveznosti do svoje slovenske narodne manjšine, ki jih je prevzela s senžermansko mirovno pogodbo, dasi da je Jugoslavija svoji nemški manjšini, ki v Sloveniji sploh ni kompaktna in avtohtona, ampak le diaspora ali pa ostanek nemškutarije, vse pravice, ki izvirajo iz mirovnih obveznosti in še veliko preokoleh! Ta akcija je v nas vedno živa in bo ostala živa tako dolgo, dokler ne bodo imeli koroški Slovenci vsaj vsega tega, kar imajo pri nas nemška neavtohtona diaspora. In če Avstrija ni pozabila na nekaj tisočev Nemcev in nemčurjev v Sloveniji, potem bomo mi tem manj pozabili na preko 100.000 naših bratov na slovenskem južnem Koroškem!

Po vsem tem je pač več ko dokazano, da se ne Jugoslavija kot celota ne Slovenija kot njen del ne vmešava niti direktno niti indirektno v avstrijske notranje zadeve. Reševanje teh zadev prepuščam rade ovolje dunajski vladi in njeni opoziciji in nam je tudi prav vseeno, kako se rešijo. Edino, kar zahtevamo od enih in drugih, je spoštovanje pravic koroških Slovencev in njihove nacionalne eksistence. Na tem mestu smo že ponovno naglasili, da je odvisno naše razmerje do Dunaja samo od tega, kako postopa z našo avstrijsko narodno manjšino. Če da Dollfussova vlada tej manjšini v celoti vse manjšinske pravice, je lahko trdno prepričana, da ji bomo vsi Slovenci brez izjeme peli slavo. Mi se torej v avstrijske notranje zadeve ne vtičemo in jih nismo prav nič krivi, kakor je pravilno naglasila »Politika«, dasi bi za to imeli že čisto zadosti vzrokov, zato pa tudi ne dovolimo, da bi se Avstrija kakorkoli vmešavala v naše zadeve!

-r.

Bolgarija priznala Rusijo

USPEŠEN ZAKLJUČEK POGAJANJ. IZMENA BRZOJAVK MED BATOLVIM IN LITVINOVIM.

SOFIJA, 24. julija. Bolgarska vlada se je, kakor je napovedala, pričela že pred enim mesecem pogajati z vlado sovjetske Rusije zaradi vzpostavitve rednih diplomatskih in trgovskih odnosov. Pogajanja so se vodila preko sovjetskega in bolgarskega poslaštva v Ankari in so bila včeraj ugodno zaključena. V zvezi s tem je bolgarski zunanji minister Batolov poslal sinoči ruskomu zunanjemu ministru Litvinovu brzojavko, v kateri je uradno predložil obnovitev odnosov, sklicujoč se na staro prijateljstvo in slovensko bratstvo. Davi ob 3.30 je prispel semkaj odgovor Litvinova, v katerem sprejema in pozdravlja ta sklep bolgar-

ske vlade. S tem so odnosi med bolgarijo in Rusijo po prekinitvi dolgih devetnajstih let zopet vzpostavljeni. Imenovanje ruskega poslanika v Sofiji in bolgarskega v Moskvi se bo izvršilo že v prihodnjih dneh.

VZHODNI PAKT.

MOSKVA, 24. julija. Včeraj sta Litvinov in francoski poslanik Alphand razpravljala o sedanjem stanju dela za sklenitev vzhodnega pakta. Pri tej priliki je Litvinov izrazil željo Rusije, da bi se k paktu pritegnile tudi Finska, Švedska in Norveška.

Rimska ofenziva proti Nemčiji

Italija je obupala nad narodnimi socialisti - Diplomatska akcija - Zopet strašilo Habsburžanov

RIM, 24. julija. V italijanskih diplomatskih krogih se doznava, da so bili vsi naporji rimske diplomacije, da bi usmerila nemško politiko v pravcu svojih interesov, doslej brezuspešni. Italija je upala še vse do zadnjega, da se ji bo posrečilo pridobiti narodne socialiste za to, da opuste svoje rovarjenje v Avstriji, na katere obstoja je Italija življenjsko zainteresirana. Tu pa so si prišli v navskrižje interesi fašizma in nemškega narodnega socializma, katerega cilj je slej ko prej združiti vse Nemce v eni sami veliki nemški državi. V Italiji zatrujejo, da pripravljajo hitlerjevci slično kampanjo kakor v Avstriji tudi v vseh nemških krajih ostalih držav, ki mejijo na Nemčijo ali na Avstrijo. Ta akcija bi pomenila ogrožitev miru vse srednje Evrope in bi prekrizala še tiste italijanske načrte, ki so mogoči. Zaradi

tega pripravlja Italija sedaj zelo energično akcijo proti Nemčiji. Pripravila bo najprej skupen nastop vseh veselil. Če pa to ne bi pomagalo, ima še druge načrte. V zvezi s tem je tudi bil nedavni obisk avstrijskega podkancelarja kneza Starhemberga v Italiji, v isti namen pa pride te dni v Riccione tudi dr. Dollfuss. Baje vidijo tako v Rimu kakor na Dunaju sedaj najboljšo zaščito Avstrije pred Hitlerjevo Nemčijo v tem, da se v Avstriji obnovi monarhija s Habsburžani. Italijanska diplomacija je že pričela pripravljati zadevni teren tudi v prestolnicah drugih prizadetih držav, zlasti pa v Parizu in v Londonu. V Parizu obstojajo glede tega še resni pomisleki, dočim so v Londonu načelno naklonjeni restavraciji. Na vsak način pa bodo prihodnji teden v tem oziru zelo važni in odločilni.

Seja francoske vlade

DANES POPOLDNE SE ODLOČI USODA KABINETA NARODNE SLOGE. — TARDIEU ODSTOPIL?

PARIZ, 24. julija. Finančni minister Cheron je včeraj obiskal v Tournevilleu ministrskega predsednika Doumerguea, s katerim je več ur konferiral o nastalem sporu med Tardieuem in Chautempsom. Iz konference se doznava, da so se vse sprte stranke sporazumele, da sprejmejo Doumergueovo rešitev. Zaradi tega se smatra, da rešitev krize ne bo tako težka kakor se je mislilo. Doumergue se je vrnil danes v Pariz, kjer bo predsedoval seji ministrskega sveta. Ta seja bo vsekakor odločilna in se njen izid pričakuje v pariški politični javnosti z

velikim zanimanjem. V primeru, da se na današnji seji ne bi dosegel končni sporazum v vseh vprašanjih, bo sklicana jutri v sredo še druga seja ministrskega sveta, kateri bo predsedoval sam predsednik republike Lebrun. Pariški tisk se še vedno ukvarja pretežno s to zadevo in naglašja, da je treba končno že najti izhod iz neprestanih zmed, ki delajo Francijo podobno bolniku, potrebnemu temeljitega zdravljenja. Levičarski tisk pa trdi danes, da je Tardieu že sinoči stavil svoj portfelj na razpolago in bo odstopil tudi Louis Marin.

Oddaja eksploziv v Avstriji

DUNAJ, 24. julija. Po uradnem poročilu avstrijskega »Korbiroja« so državljani Avstrije oddali do polnoči 18. tm. državnim organom 8106 kilogramov eksploziv, 255 zabojev bomb in 1150 ročnih granat. Atentati se pa kljub temu nadaljujejo.

Nesreča nemškega parnika

KOPENHAGEN, 24. julija. Nemški parnik »Monte Rosa« je pri zapustitvi pristanišča Thorshavna zaradi silno goste megle zavozil na pečine in se ponesrečil. Na krovu je 1500 potnikov in 280 mož posadke. Reševalna dela so v teku in upajo, da bodo rešeni vsi ponesrečenci do zadnjega.

POPLAVA V VARŠAVI.

VARŠAVA, 24. julija. Včeraj je voda v Viski narasla tako, kakor še ne pomni jo ogrozila cele dele poliske prestolnice. Nekatere so morali evakuirati. Vojaštvo, policija, gasilci in drugi so bili odposlani na delo, da zgrade zasilne nasipe. Kljub temu je voda poplavlila zlasti v okolici več vasi in tudi starinski grad kralja Sobieskega.

OBOROŽEVANJE AMERIKE.

NEWYORK, 24. julija. Predsednik Roosevelt je imel nagovor na moštvo kri-

žarke »Huston«, v katerem je dejal, da bo ameriško vojno brodogradništvo v prihodnjih treh, štirih letih zelo povečano. Mimo tega pa bo vlada posvetila veliko pažnjo tudi letalstvu, tako, da bodo postale Združene države najmočnejša oborožena sila na morju in v zraku.

ZAHTEVE NEMŠKIH VELEINDUSTRIJCEV.

BERLIN, 24. julija. V poučenih krogih se zatruje, da zahtevajo nemški veleindustriji od Hitlerja takojšnjo odstranitev Göbbelsa, Darreja in Kerrla. Odstranitev Göbbelsa zahteva baje tudi Papen.

ODGOVOR NEMCIJE.

LONDON, 24. julija. Po poročilih iz Berlina bo nemška vlada odgovorila na vprašanje glede pristopa k vzhodnemu paktu na vsak način že tekom tega tedna, in sicer ne direktno Parizu, ampak Londonu.

DILLINGER IZVRŠIL SAMOMOR?

CHICAGO, 24. julija. Policija je izdala poročilo, v katerem pravi, da se je svetovnoznani zločinec Dillinger sam ustrelil, in sicer v trenutku, ko je bil obkrojen od policije in je spoznal, da ne more pobegniti.

BECKOVO POTOVANJE.

VARŠAVA, 24. julija. Poljski zunanji minister Beck je odpotoval v Tallin, od tam pa obišče še Rigo in Kaunas.

Dnevne vesti

O najbližjem jugoslovanskem mestu Mariboru

Odmevi Jadranske Straže v Pragi

Naš počitniški štipendist v Pragi, profesor Anton Oven, nam je poslal o tem sledeče vrstice.

Mariborska Jadranska Straža je s svojo ekskurzijo po Češkoslovaški zapustila kar najlepši vtis, zlasti v Pragi. Vsi dnevni listi so o njej poročali kar v najpristranejšem tonu. In še danes marsikdo opazuje prekrasen venec na Staromestnem trgu, pri znanem Husovem spomeniku, ki ga je položila na kraju, kjer počivajo zemski ostanki češko-slovaških legionarjev, padlih v Sibiriji in Verdunu.

Dr. Vinko Rapotec, predsednik Jadranske Straže in nekdanji praški študent, je ob tej priliki obnovil mnogo spominov in govoril z mnogimi odličnimi predstavniki češkoslovaškega naroda in tiska. In tako prinaša »Narodni Politika« 20. julija pod gorenjim naslovom lep članek o Mariboru po njegovih informacijah. Imenuje ga središče severne Slovenije,

ki ga pozna vedno več Čehov in ga ima v prav dobrem spominu, ker je zlasti zasluga tukajšnje JČL. Omenja naše nacionalne boje pred vojno, precej številno češko kolonijo in Primorje, ki so se pred fašističnim preganjanjem zatekli v Maribor.

Članek omenja dalje po Rapotčevem pripovedovanju o študiju naše inteligence v Pragi, kjer se je ob češkem nacionalnem boju v mnogočem pripravila za svoje delo v Sloveniji, ki ga je prav zaradi tega izvedla mnogo in sploh igrala važno vlogo v našem narodnem življenju, kjer se je odlikovala pred drugod študirajočimi.

»In danes? Čaka nas zopet mnogo skupnih nalog«, piše »Narodni Politika« po dr. Rapotcu ter dodaja, da je prav zato potrebno, da se dobro spoznamo, ker je to prvi pogoj trajnega sodelovanja.

Ban g. dr. Marušič je nastopil danes 24. t. m. svoj redni letni dopust. Za časa njegove odsotnosti ga nadomešča podban g. dr. Pirkmajer.

Iz banovinske službe. Imenovani so: za sekundarnega zdravnika v splošni bolnišnici v Mariboru zdravnik uradniški pripravnik dr. Milko Bedjanič, za šefa kirurškega oddelka javne bolnišnice v Murski Soboti banovinski primarij zdravnik dr. Vladimir Brezovnik, za sekundarija v splošni bolnišnici v Mariboru pa zdravnik uradniški pripravnik dr. Dušan Šeber in dr. Serafin Vakselj.

Iz policijske službe. Vpokojeni so: pod nadzornik policijskih agentov v Murski Soboti Martin Drugovič, policijski stražnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Franc Marotti, Ivan Pegan, Fr. Počkar in Alojz Sušelj, ter podnadzornik policijskih agentov pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Avg. Metljak; za policijskega stražnika III. razreda zvančnika II. skupine je bil imenovan policijski stražnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Henrik Jesih.

Iz državne službe. V višjo skupino je napredoval upravno-pisarniški uradnik v Mariboru, desni breg, Grga Zuccon; premeščena je uradniška pripravnik pri stalni antitrahomski ambulanci v Črenšovcih Evgenija Pitaničeva k Zdravstvenemu domu v Murski Soboti.

Iz poštne službe. Premeščen je poštno-brzojavni tehnični kontrolor telefonsko-brzojavne sekcije v Ljubljani Miroslav Urbanc v 10. terensko telefonsko brzojavno sekcijo v Mariboru.

Lepaki Mariborskega tedna. Uprava prireditvenega odbora Mariborskega tedna je izdala lepe velike lepake, ki predstavljajo Mariborski grad, ter jih razvesila po Mariboru, vsej Sloveniji ter tudi ostali Jugoslaviji.

Na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru se vrši zaključna slavnost šolskega leta 1933-34 v soboto, 28. julija ob 9. uri dopoldne. Kmetovalci in prijatelji zavoda vljudo vabljeni.

Dar banske uprave. Banska uprava v Ljubljani je naklonila za najpotrebnejše prebivalstvo konjiškega okraja, ki je bilo prizadeto po toči in neurju, podporo v znesku 10.000 Din.

Nabori. Od 1. do vključno 6. avgusta t. l. bodo za v Maribor pristojne vojaške obvezance rojstnih letnikov 1907 do vključno 1914 nabori v Gambinovi dvorani, Gregorčičeva ul. 29, vsakokrat s pričetkom ob 7. uri zjutraj. Na pozivih, ki se te dni dostavljajo nabornikom, je točno navedeno, katerega dne in s katerimi dokumenti naj se pozvani javijo rekrutni komisiji, da zadoste naborni dolžnosti.

Beg iz življenja. V Framu si je preteklo nedeljo zvečer v samomorilnem namenu pognal kroglo v srce 36letni posestnik Pavel Turner. Bil je pri priči mrtev. Kaj ga je pognalo v smrt, ni znano.

Davčna uprava Maribor okolica razglašča, da naj dvignejo dospelje nove obveznice loterijske 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo one stranke, ki so prinesle stare obveznice v zameno v času od 18. do 29. junija 1934.

Anin ples v Rogaški Slatini. V soboto 28. tm. bo v razkošni slavnostni dvorani zdravilišča v Rogaški Slatini vsakoletni, daleč preko mej naše države tradicionalno znani Anin ples. K tej galaprireditvi se zbero ugledni gostje iz Jugoslavije in tujine in dokažejo tako, da je naše najlepše zdravilišče Rogaška Slatina enako priljubljeno pri nas kakor tudi pri tujcih. Na splošno željo pripravljajo »Putnik« obisk te proslave z avtobusi. Odhod iz Maribora v soboto 28. tm. ob 18.30, vrnitev po končanem plesu ob približno 2. uri. Vozna cena 50 Din za osebo. Prijava čimprej pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Družabna potovanja v avtokaru. Großglockner za 3 dni odhod 29. jul., cena 350 Din; München, Oberammergau, Innsbruck, Salzburg, Tirol za 8 dni, odhod 3. avgusta, pavšalna cena 1.600 Din. Potovalna pisarna »Putnik«, Maribor, Aleksandrova 35, tel. int. 21-22.

Pester večer na Mariborskem otoku bo v četrtek 26. tm. ob 20. uri. Nastopijo razni umetniki, med drugimi tudi priznani pevec tenorist g. Lukman. Po sporedu prosta zabava s plesom. Vstop prost. Obiščite ta večer ta romantični kotiček. V restavraciji velika izbira toplih in mrzlih jedil.

V vseh državnih uradih uradne ure samo dopoldne. Ministrski svet je izdal odredbo, po kateri bodo od danes naprej do preklica v vseh državnih uradih uradne ure od 7.30 do 13.30. To odredbo je izdal ministrski svet zaradi vročine, ki je zavaljala po vsej državi.

Zahvala Sv. Križa. Obmejni Sv. Križ na Kobanskem, ki je doživel v nedeljo 15. tm. tako veličastno uspešni narodni tabor, se zahvaljuje vsem, ki so k temu kakorkoli pripomogli. V prvi vrsti zahvala Zvezi kulturnih društev v Mariboru in njenemu predsedniku g. Pircu, vsem ostalim društvom iz Maribora in okolice, zlasti Sokolu I., Narodni obrani, Jadranu, Nanosu, ČMD, Meji, Klubu koroških Slovencev itd. Toplo zahvalo naj prejmejo tudi zastopniki oblastev gg. okrajni načelnik dr. Senekovič, okrajni šolski nadzornik Iv. Tomažič, zastopniki vojske, policije itd. Naposled se pa zahvaljujemo sploh vsem, ki so nas obiskali in kakorkoli pomagali pri prireditvi. Posebna hvala še g. Edu Verdoniku, funkcionarjem okrajne in krajevalne organizacije JNS in strokovnemu učitelju g. Robniku. Bog plačaj! Obenem sporočamo, da se je ob tej priliki nabralo za revne svetokriške otroke 600 Din. Obmejni tabor 15. t. m. nam bo ostal vsem v najlepšem spominu.

Letošnji glavni občni zbor Družbe sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo 2. septembra na Vrhniki v zvezi s počastitvijo spomina največjega dobrotnika CMD inž. Kotnika.

Za brezposelnega očeta osmih nedolnih otrok, pekovskega pomočnika Fr. Lesjaka smo na poziv v »Večerniku« v soboto prejeli doslej samo 30 Din. Kdo se bo še oglasil? Kdo bi mu ponudil kakršenkoli vsaj začasni zaslužek? Reče je z ženo in osmimi otroci brez strehe in vseh sredstev. Darove in ponudbe dela sprejema naše uredništvo.

Prošnja državnih upokojencev. Dasi se bliža mesec julij že h koncu, večina mariborskih državnih upokojencev še ni prejela pokojnin. Kako težko je živeti v sedanjih časih ubogemu upokojencu, ki je navezan izključno le na svojo težko prislužno pokojnino, ni treba razlagati. Hišni gospodarji nas gledajo grdo in nekateri nam celo že odpovedujejo stanovanja. Prav tako naši zaostanki niso prijetni nabavljali zadrugi in trgovcem. Kdo je tega kriv? Tako se sprašujemo, a odgovoriti si ne moremo. Zato prosimo merodajne, naj store svojo dolžnost!

Klub kolesarjev in motociklistov »Perun«. sekcija Tezno, je imel 22. t. m. izredni občni zbor, na katerem je bila tudi volitev novega odbora. Izvoljen je bil z vlikem navdušenju zopet stari agilni načelnik in ustanovitelj sekcije g. Franjo Kumer. V odbor so bili izvoljeni tudi bivši stari odborniki, s čimer je dokazano, da imajo vsestransko zaupanje od strani članstva in je zaradi tega zaježeno, da bi sekcija tudi dobro napredovala.

Sokolsko društvo Maribor III, Krčevina Košaki, vprizori v nedeljo 29. jul. ob 20. uri na svojem letnem telovadišču (podaljšana Aškerčeva ul.) narodno igro s petjem »Rokovnjači«. Režira dr. Albert Sentočnik. Sodeluje mariborski orkester.

Nacionalni amaterski šahovski turnir bo priredila jugoslovanska šahovska zveza od 5. do 24. avgusta v Beogradu. Prijave sprejema do 27. t. m. podpredsednik zveze g. Vladimir Vuković, Zagreb, Berislavičeva 4.

Mednarodni protituberkulozni kongres bo letos od 4. do 3. septembra v Varšavi. Udeleženci bodo imeli na madžarskih in češkoslovaških železnica 33% popusta, na avstrijskih 25%, na poljskih pa 50%. — Poljski vizum je brezplačen.

Pri ishljasu sledi kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muke izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Mednarodni šahovski turnir v Curihu. Rezultati sedmega kola so bili naslednji: Bogoljubov je porazil Johneria, Niemcovič Rosselija, Lasker Bersteina, Müller Hennebergerja, Gygli Jossa in Stahlberg Naegeli; remis sta končali partiji Flohr-Aljehin in Euwe-Grob. Iz 6. kola sta bili odigrani viseči partiji in je Grob zmagal nad Jossom, dočim se je partija Naegeli : Gygli končala remis. V osmem kolu je Bogoljubov porazil Laskerja, Berstein Müllerja, Johner Rosselija; partija Joss : Stahlberg se je končala remis, dočim so bile partije Aljehin : Niemcovič, Euwe : Gygli, Flohr : Grob in Naegeli : Henneberger prekinjene. Stanje po VIII. kolu: Bogoljubov 6, Flohr 5 in pol (1), dr. Lasker in Stahlberg 5 in pol, dr. Aljehin in dr. Euwe 5 (1), Niemcovič 4 (1), Berstein, Johner in Müller 4, Grob, Gygli in Henneberger 2 in pol (1), Naegeli 1 in pol (1), Rosselli 1 in pol, dr. Joss 1.

Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 70 dvorcih, svinjska rdečica na 97, mehurčasti izpuščaji na 3, steklina na 2 in vrančni prisad na 1.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 25. t. m.: Ob 12.15: reproducirana glasba; 12.45: poročila; 13.00: čas, reproducirana glasba; 19.00: »O verstvih« (predava g. Franc Terseglav); 19.30: »Križa individualizma v književnosti« (predava gosp. Franc Vodnik); 20.00: koncertni duet, glasovir-cello (gg. Trost in Leskovič); 21.: koncert pevskega društva »Cankar«; 22.: čas, poročila reproducirana glasba.

Grajski kino. Danes torek zadnjikrat »Na polju časti«. Od srede dalje sijajen vefilm »Planine kličejo« (Rebel). V glavnih vlogah Louis Trenker, Luise Ulrich. V predpripravi: Pirati zraka, premijera.

Kino Union. Danes v torek premiera filma »V tajni službi« (Če žena ljubi). Brigita Helm, Vily Fritsch, Karl Ludvik Diehl in Oskar Homolka. Krasen ljubavni in špijažni film. Pripravljajo se »Kralji valčka«, najbolj amizantna opereta, polna lepe glasbe in petja.

Mariborski teden

od 4. do 15. avgusta 1934

Mariborski teden stanovanjski urad. Mariborski teden je pred durmi. Povpraševanje po stanovanjih raste iz dneva v dan. Prosimo vse hišne lastnike in najemnike, da nemudoma priglasijo razpoložljiva stanovanja. Prijave na Stanovanjski urad Mariborskega tedna, Razlagova ulica (Otroški vrtec), tel. 23-87.

V okviru »Mariborskega tedna« se izvršita tudi nastopni dve slovesnosti: 1. Slavnostna otvoritev in blagoslovitev novega mostu na Mariborski otok. 2. Blagoslovitev temeljnega kamna za bodočo pravoslavno cerkev na Jugoslovanskem trgu.

Pisarna »Mariborskega tedna« je od danes naprej v prostorih Otroškega vrtca v Razlagovi ulici. Uradne ure od 8.—12. in 14.—18. Telefon št. 23-87.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« vode. Po izkušnjah nabranih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefova« grenčica izredno dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dovršenje banovinske ceste Rače—Šikole. Gradba banovinske ceste II. reda Rače—Šikole se vleče izza predvojnih časov. Medtem ko je bila cesta v mariborskem okraju do meje ptujskega okraja dograjena že leta 1914, so se morala nadaljevalna dela zaradi nastanka vojne ustaviti. Okrajni cestni odbor si je že vsa leta prizadeval dovršiti to cesto, vendar mu to zaradi denarnih nepravil ni uspelo. Nadaljevalna dela so se lahko pričela šele letos. Na cesti je stalno zaposlenih okoli 50 delavcev. Podaljšek ceste bo zgrajen po najmodernejšem sistemu z 20 cm debelo kamenito podlago, ki bo nato še temeljito posuta z gramozom. Gradnja se tudi obcestna jarka na obeh straneh. Cesta bo v najkrajšem času dograjena in bo najkrajša prometna zveza med Mariborom, Pragerskim in Ptujem, kar bo velikega gospodarskega pomena za Dravsko polje, ker se bo ta cesta priključila v Šikolah na banovinsko cesto II. reda Slovenska Bistrica—Hajdina—Ptuj.

Iz krajevalne organizacije JNS za IV. mestni okraj. Krajevalna organizacija JNS za IV. mestni okraj ima drevi ob 20. v prostorih gostilne pri »Levu« na Vodniškem trgu svoj članski sestanek, na katerem bo poročal mestni župan gosp. dr. Lipold. Dolžnost vsakega člana je, da se tega sestanka sigurno udeleži. Vabljeni pa so tudi vsi somišljeniki in prijatelji našega pokreta, ki še niso člani krajevalne organizacije.

Na meji obstreljen. Včeraj popoldne ob 13. je hotel 26 letni delavec Franc Bauman iz Kogelberga pri Lipnici prekoračiti našo državno mejo. Na klic graničarja se Bauman ni ustavil, zato je graničar uporabil orožje in pri tem zadel Baumana v desno ramo. Ranjenca so prepeljali mariborski reševalci v tukajšnjo bolnišnico. Pri zaslišanju je Bauman izpovedal, da je hotel obiskati svojo zaročenko, ki jo ima baje v okolici St. Ilja.

Skozi okno v zlato prostost. Pri čiščenju pisarn v sodnem poslopu je bil včeraj popolne zaposlen tudi 24-letni Štefan Strmšek iz Pobrežja pri Mariboru, ki presedeva kazen v jetnišnici. Ko se je paznik za trenutek odstranil na hodnik, je Strmšek izkoristil priliko in skočil skozi okno na ulico ter pobegnil. Pazniki so takoj hiteli za njim, toda ga niso mogli več dohiteti. Strmšek je presedel 18 mesečno ječo v kaznilnici in so ga pred mesecem premestili v jetnišnico, da odsluži tam še 5 mesecev, na katere je bil pogojno obsojen.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 22.2 stopinj C nad ničlo, minimalna temperatura je znašala 15.3 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 21 stopinjah 738.2, reduciran na ničlo pa 736.7; relativna vlaga 70; vreme je jasno in vroče; Vremenska napoved pravi, da bo vreme vroče in da bodo tiptenji nevihte.

Urejevanje našega Maribora

Križi in težave preteklosti in sedanjosti
Nekaj misli, pripomb in nasvetov

Občinski svet vsakega posameznega mesta je forum, ki mu kroji usodo razvoja bodočnosti. V njegovih rokah so vsi načrti. Občinski svet je odgovoren za storje ne grehe nad mestom in nad njegovim napredkom. Da je temu tako, nam jasno priča nedavna preteklost, ko so občinski očetje že osvobojenega Maribora storili marsikaj dobrega, imajoč pred očmi bodočnost Velikega Maribora, zagrešili pa tudi marsikaj, kar se ne bo dalo zlepa popraviti. Vsi pa, ki se bavijo z načrti za bodočnost, morajo imeti pred vsem srce in ljubezen do mesta, skrbeti morajo, da se ne realizira nobeden načrt, ki bi utegnil kvarno vplivati na razvoj, biti morajo tudi v mnogih primerih brezobzirni napram glasovom in apelom, ki se po navadi ob takih prilikah pojavljajo med poklicaniki, najčesče pa celo med nepoklicaniki meščanskimi krogi.

Spomnimo se samo obširnih debat v občinskem svetu in javnega mnenja, ko je občina gradila podzemni stranišči na Glavnem trgu in pred frančiškansko cerkvijo, ko je mestni svet izdal gradbeno dovoljenje Zadružni banki za njeno palačo in g. Špaceku za njegovo kavarno, ko je občinski svet odobril načrte za delavsko kolonijo v 5 mestnem okraju, nadalje načrt za pravoslavno cerkev, ko je dalje načrt za regulacijo Aleksandrovo ceste in promenadne poti ob njej, drove ceste in promenadne poti ob njej, ko je razpravljalo o »usodi« starih kostanjev itd. itd. Kako vse drugače bi izgledal danes del mesta pred frančiškansko cerkvijo, če bi bila palača Zadružne banke zidana v vsopredni črti z Aleksandrovo cesto in če ne bi bila na njo »prilepljena« kavarna. Prav gotovo bi g. Špacek bil danes hvaležen občini, če bi mu bila takrat zavrnila njegove načrte. Mestni očetje bi si danes ne belili glav z ureditvijo prostora pred Glavnim kolodvorom, če bi bili poslušali glas svoje vesti in bi bili odobrili načrt za odstranitev tiste »zloglasne« rampe, ki bi jo nadomeščale impozantne stopnice v dolžini kolodvorskega poslopja, s čemer bi postala Aleksandrova cesta pred kolodvorom dovolj široka, da bi se dal urediti v sredini prometni otok, na katerem bi stal moderni kiosk, ki bi služil za postajališče avtobusov, pod njim pa moderno podzemsko stranišče. Aleksandrova cesta in mesto bosta nedvomno mnogo pridobila na lepoti, ko bo realiziran načrt za promenad-

no pot med Trgom svobode in Cankarjevo ulico.

Mestu v čast in ponos pa bi bila pravoslavna cerkev, če bi stala pred glavno fronto obeh glavarstev na prostoru, kjer so sedaj unionska skladišča. Ves omenjeni prostor, med Prešernovo, Maistrovo, Razlagovo in spodnjim koncem Ciril-Metodove ulice naj bi kupila občina, odstopila del pravoslavni cerkveni občini, ostali prostor pa naj bi preuredila v park z malimi nasadi. Na tem prostoru naj bi stal tudi spomenik osvoboditelja Maribora in naj bi se ta prostor imenoval Maistrov trg. Tako bi bilo nedvomno najidealnejše rešeno vprašanje pravoslavne cerkve, obenem pa tudi prostora za Maistrov spomenik, ki ga bo moral Maribor prej ali slej postaviti svojemu rešitelju. Tudi bo moralo misliti prebivalstvo obdravske prestolnice še na druge spomenike. Mnogo imamo zaslužnih mož, ki jim je tekla zibel na bivših spodnještajerskih tleh. Mnogo je med njimi vrednih, da bi bil spomin nanje ovekovčen z bronom ali granitom, Maribor pa je sedaj mesto brez spomenikov.

Vse to smo navedli le kot dokaz, kako dobro e, če občinski svet včasih upošteva javno mnenje in glasove ter apele občinstva in kako koristno za bodoči moderni razvoj mesta je, če gre ob drugi priliki zopet mimo in preko njih. Naš namen pa je ponovno javno preresetati vprašanje sedanjega Glavnega trga in bo dočega trga ali moderne tržnice, ki že del časa »razburja« nekatere kroge. Sproženih je bilo zadnje čase, ko je stopilo to vprašanje v ospredje in ko je o njem pričel resno razpravljati občinski svet, več zamisli in predlogov. Pojavile so se po listih najrazličnejše vesti in nasveti meščanov. Če človek vse te predloge prouči, pride do zaključka, da so jih stavili ljudje, ki nimajo srca za naše mesto, ali pa so bili skovani za kavarniško mizo. Vsi ti predlogi izvzemši tako zvanega uradnega, po katerem je mestni občinski svet preselil mesarje in del trga v Strossmayerjevo ulico, so zrasli v glavah, ki nimajo ali pa nočejo imeti pred očmi velikega Maribora, njegove bodočnosti in njegovih potreb, v glavah ljudi, ki se ne zavedajo pomena higienskega živilskega trga za mesto, v glavah ljudi, ki niso bili še nikjer drugje kakor v Mariboru, ali

pa če so bili, si niso ogledali trgov drugih mest. Prav zato smo prepričani, da naši mestni očetje takih predlogov ne bodo upoštevali, ko bodo kovali načrte za nov živilski trg, ki je Mariboru nujno potreben.

Stoletja je služil Mariboru Glavni trg za živilskega. Mirno lahko trdimo, da je Glavni trg v tem pogledu odslužil in da ga čaka druga nič manj slavna in častna bodočnost. Z Glavnega trga bodo morale danes ali jutri izginiti vse staromodne stojnice, branjeve se bodo morale seliti s svojimi »marelami«, pravtako pa tudi vse tržne mize ter vsi prodajalci sadja, sočivja, mleka, lesene robe itd. Na gornjem Glavnem ali tako zvanem novem trgu, ko ga bodo obdajale na vseh treh straneh moderne visoke zgradbe, bo stal že v najbližji bodočnosti najbrže monumentalni spomenik iz pohorskega granita enega naših junaških vladarjev na obsež-

nem elipsastem granitnem podstavku, obrobjenem s široko gredo, poraslo z žlahtno travo, kar bo dalo sivemu granitu plemeniti izraz, okolju modernih zgradb pa velemestno lice. V tem bo velik karakterističen kontrast med spodnjim ali starim trgom z zgodovinsko Marijino soho, ki ga obdajajo starejše zgradbe s starejšimi fasadami. Izginilo bo tudi tisto javno stranišče za soho, ker je zanj odločen primernejši prostor pod Državnim mostom, slično kakor na desnem bregu. Ves stari del trga, ki je sedaj koristan, bo na novo tlakovan in nekoliko napeto dvignjen, da se bo izlival proti Državnemu mostu, Koroški cesti in drugim ulicam, ki vodijo do njega. Tu je bil in bo tudi ostal prostor za velike svečanosti in parade, ker večjega in primernejšega prostora naše mesto v centru nima. O tem, kam naj se premesti in kje naj se uredi živilski trg, spregovorimo pa jutri.

Sport

Tekmovanje za državno prvenstvo v plavanju in waterpolu bo v dneh 27. do 29. tm. v kopališču SK Ilirije v Ljubljani.

SK Svoboda (Varaždin):SK Gradjanski (Čakovec) 5:3. V nedeljo je gostovala enajstletica Gradjanskega iz Čakovca v Varaždinu, ter odigrala proti tamkajšnji Svobodi prijateljsko tekmo, ki se je končala z zmago domačinov.

SK Svoboda v Trbovljah. Mariborska Svoboda bo v nedeljo 29. t. m. odigrala v Trbovljah svojo drugo kvalifikacijsko tekmo proti SK Dobrni.

Varaždinski sportni klub v Mariboru. V nedeljo 29. tm. bo gostoval v Mariboru Varazdinski SK ter odigral proti SK Železničarju prijateljsko tekmo.

Ljubljanska plavalna podzveza pozivlja skakalce z območja podzveze, da se prijavijo za izbirno tekmovalstvo v skokih z deske in stolpa za državno reprezentanco za tromatch Jugoslavija-Madžarska-Italija, ki bo v dneh 4., 5., in 6. avgusta. Izbirno tekmovalstvo bo v petek 27. tm. v Ljubljani.

Gospodarske vesti

Monopolizacije sadne trgovine v naši državi ne bo. Nekateri listi so te dni priobčili vest, da se bo sadna trgovina monopolizirala in da bo jugoslovanska sadje izvažala edino Privilegirana izvozna družba v Beogradu. Delegati Združenja sadnih trgovcev v Mariboru, ki se mudijo v Beogradu, so se zato na merodajnih

mestih o tem informirali ter izvedeli, da o kakšni monopolizaciji naše sadne trgovine v Beogradu ničesar ne vedo.

Letošnja žetev pšenice. V Sloveniji se bo pridelalo letos 560.000 metrskih stotov pšenice (lani 633.900), to je za 11,6% manj. Skupno pa znaša cenitev letošnje-ga pridelka pšenice v naši državi 19.800.000 metrskih stotov, medtem ko je znašala lanska žetev 26.345.573 stotov. Letos je žetev manjša za povprečno 25%. Iz tega pregleda se vidi, da je letošnja pšenična žetev približno slabša srednja žetev. Povprečna pšenična žetev v zadnjih 10. letih je bila 21.500.000 stotov in bo letošnja žetev od povprečne žetve preteklih 10. let za okroglo 17.000 vagonov slabša. Pač pa je kakovost letošnje pšenice zelo dobra.

Konzum piva v Sloveniji nazaduje. V zadnjih letih se opaža v Sloveniji močno nazadovanje konzuma piva. Dočim je znašal konzum piva v letu 1923-24 še 155.000 hl, je padel l. 1928-29 na 100.000, leta 1930-31 na 92.000, leta 1931-32 na 45.000, leta 1932-33 pa celo na 29.000 hl.

Dohodki jugoslovanskih železnic. V proračunskem letu 1933-34 so znašali dohodki naših železnic v potniškem prometu 474.762.388 Din, v prtljažnem prometu 18.450.381 in v blagovnem prometu 1 milijardo 319.230.332 Din. Prometni dohodki so bili preračunani na 2 milijardi 108.500.000 Din in znaša torej primanjkljaj 316.056.899 Din. Državni proračun za l. 1934-35 predvideva 1.840.000.000 Din prometnih dohodkov.

Podpirajte Protituberkulozno ligo!

A.-G.:

Skrivnosti vsemirja in zemlje

(Dalje.)

To zveni zelo verjetno, ker poznamo rastline, ki se branijo pred sovražniki z električnimi udarci. Zakaj se poslužijo te rastline svojih lastnosti samo napram sovražnikom in to ne napram vsakemu in vedno? Poznamo tudi rastline, ki se hranijo samo z mesom. Znani biolog Raul H. France raskriva v svoji knjigi o tehničnih sposobnostih rastlin, način njihovega življenja in rasti in pravi, da žive življenje slično človeškemu. Temu se učenjak ne čudi, saj so rastline več milijonov let starejše od človeka. Zakaj se torej ne bi v njih razvijal smisel in občutek, kar jim dene dobro ali slabo, ko to vidimo tako jasno pri živalih in ko vendar vemo vsi iz lastnih izkušenj, kako znajo misliti tudi živali. Zakaj bi potem ne mislile tudi rastline na svoj način, naravno ne tako popolno kakor človek, alj vendar v onem obsegu, ki jim ga je odmerila narava? Prav gotovo je, da tudi rastline mislijo na način, ki je nam še skrivnosten. Tudi one občutijo, samo njihov občutek ni razvit v oni meri kakor pri človeku in živalih. Rastlinam manjka samo ona božanska iskra zavezanosti. Ali je zemlja primorana roditi rastline, samo iz gotovih sestavin, če ji je na razpolago 90 najrazličnejših elementov z neštevilnimi milijoni kombinacij? Ali ni morebiti na enem izmed milijard planetov, ki se vrte okrog solnc, življenje rastlin tako popolno, da imajo rastline svojo kulturo, ki je sicer še danes za nas uboge zemljane nepojmljiva, nerazumljiva, zavita v debelo plast temne skrivnosti?

Ali morebiti ne obstojajo tudi kristali,

ki se pregibljejo, ki živijo? Ali se morebiti tudi kristali ne množijo kakor živali na zemlji in to po odrejenem in določenem načrtu? Človeku se zdi to skoro neverjetno. In vendar izžareva v vsemirju svojo modrikasto mistično svetlobo neki planet, neka zvezda, na katerem žive tudi kristali svoje življenje. To je naša zemlja, na kateri spadajo med njene prebivalce tudi taki kristali. Na bregovih in v dolinah, v rekah in morjih žive kristali svoje tiho in tajinstveno življenje. Redko opazi naše oko gibanje njihovega skrivnostnega življenja. Skrivnostna struktura kristalov se tako razlikuje od naših organov, da si mi jedva zamislimo in komaj pojmujeemo njihovo življenje. Kristali so veliko bolj sorodni v tem pogledu rastlinam kakor nam. Njihovo življenje je neprestana rast, zaposleni so vedno z oblikovanjem svojega telesa, in ohranitev njihovega življenja je njihova glavna življenjska naloga. Kristal neprestano brusi in oblikuje svoje telo, dokler živi. Ko je končana njegova rast, pomeni to njegovo smrt in konec njegovega življenja. Odrasel kristal je mrtev. Sicer ne gnije kakor druga organska bitja in tudi ne izhlapeva kakor tekočine. Če kristalu odbijemo rob, bo ta izkaženi stvor takoj nadoknadil svojo izgubo, čim bo prišel do primerne rastopine, do svoje hrane, s katero zdravi svoje rane. Kristal se regenerira podobno polipu, ki mu zrastejo tipalke, če mu jih odrežemo.

Če pa je oblikovanje kristala ovirano, je ta ovira njegova navidezna smrt, iz katere se po dolgi dobi tisočih let zopet izkristalizira in dalje živi in rase. Kakor

človek, žival in rastlina se tudi kristal lahko zastrupi. Niti en kristal salmijaka ne more preživeti diha železnega klorida, ki je njegova smrt. Umetna oblika kristala je ovita v skrivnost. Najmanjši atomi so v njem tako razporejeni in razdeljeni, da ga pri oblikovanju ne more prekositi nobena človeška roka. Vsako življenje je gibanje, toda kristal je negibljiv. In prav v tem se bistveno razlikuje od življenja rastlin. Raziskovalec kristalov biolog Lehmann nam je v svoji knjigi »O življenju kristalov« odkril neznani svet kristalov, ki se čudežno pregibljejo. Kristali nastajajo iz raznih tekočin. Mnogi kažejo čudovito sličnost z najmanjšimi bitji, z bakterijami. »Slično kakor bakterije polze te palčke naprej in nazaj, se premikajo sem in tja in se vrte okrog svoje osi,« pravi Lehmann. Ta čudovita bitja se hranijo in žro kakor da bi bila nenasične, požrešne živalce.

Že Ernest Haeckel je opozoril na dejstvo, da težje topljivi kristal v bližini lažje toplivega napade slabšeje, lahko toplivega, in ga pogoltno. Močnejši napada torej slabšeje in ga uniči. Močnejši se hrani s slabšimi! Ali ne opazimo torej življenjskega boja tudi med kristali? Ali je nemogoče, da so se tudi kristali razvili nekje do moči nekega intelekta? — Kakor je narava ustvarila vretenčarja za gospodarja zemlje, tako je mogoče tudi med milijardami planetov tak planet, na katerem so se razvili kristali do gospodarja tega planeta. So mogoče svetovi, kjer žive kristali v velikih in močnih drugih skupno z rastlinami, in sicer ne drug poleg drugega, kakor ločena carstva, marveč v bratskem organskem soglašju, povezani z vezjo sorodnosti. Na naši zemlji zrastejo na pr. iz jajec meduze, polipi, in meduze poženejo kakor

popki iz polipa. Kdo ve, kako je na teh neskončno oddaljenih planetih, kjer morebiti rasejo iz okroglih kristalov bajne rastline in od semen teh rastlin okrogli kristali, ki so skupno ustvarili svoja nam nerazumljiva carstva.

Vsi dosedanja rezultati raziskovanja in proučavanja astralnega življenja, da li ob stoja življenje tudi na drugih planetih, so dovedli do spoznanja, da je med milijardami zvezd zelo malo takih, na katerih bi bilo kaj življenja. In vendar je vkljub vsej tej pustobi vsemirja na milijarde takih planetov. Vsemirje je tako neskončno število zvezd, tako ogromno, da je od tega števila milijon in milijon planetov na katerih je življenje mogoče. Orjaško fotografsko oko največjega teleskopa na svetu, slovito Hookerjevo zrcalo, nam kaže milijarde zvezd. Ugotovljeno je, da šteje zvezdni sistem Mlečne ceste, v katerega spada tudi naše solnce s planeti, okrog 30 milijard zvezd, ki v temnih poletnih nočeh tako mikavo migljajo na nebu. Ako odpade v tem roju zvezd na vsako milijono zvezd samo en planet, na katerem je življenje, potem ni težko izračunati, da je v zvezdnem sistemu Mlečne ceste 30.000 takih svetov. Mlečna cesta pa še ni vsemirje. Izven nje so še drugi velikanski zvezdni sistemi. To so takozvane nebesne megle, ki jih je na tisoče in tisoče in so nam jim moderni astronomski aparati razdelili v milijarde zvezd. Neskočne in nepojmljive za naš razum pa so daljave, ki nas ločijo od teh zvezd. Če vzamemo za primer, da preleti svetlobni žarek v eni sekundi 300.000 kilometrov, bi žarki omenjenih zvezd potrebovali sto in sto milijonov let, preden bi prišli do naše zemlje. Ali si je mogoče zamisliti take daljave?

(Se bo nadaljevalo.)

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Dejala sem ti že, da sama ne vem točno. Vse je samo skrivnostna slutnja, a slutnje me mislo nikoli varale. Zgodilo se bo nekaj; nekaj velikega, strašnega...«

»Bojim se,« je vzkliknila Nefteta in se še tesneje oklenila starke.

»A jaz se veselim.«

»Strašna si. Groza me je.«

Favoritka je razklenila roke in se strahoma odmaknila od starke.

»Moje življenje je samo še uničevanje. Kakor smrt sem, ki preži nad vsem, da vse uniči. Zato mi ječa ne more zaustaviti poti. Zmagovito gre dalje moje sovrastvo, bliža se izpolnitvi maščevanja. Ne bom ga priklicala z besedami in ne z dejanji, samo želja bo zadostovala, ker vedi, hčerka moja, da so v življenju neke nedoumljive zakonitosti, ki sodijo in kaznujejo vsak zločin tudi brez človeške roke.

XXV.

Savadagak je spravi princoso in Isto / podzemsko votlino, v katero je znosil preproge in blazine ter postavil k vhodu dva stražarja. Nato se je napotil k Bura-

maku in Upi, ki se ni hotela geniti od njega. Tekachu so se naglo vračale življenjske moči. Mrzlca je popolnoma izginila in rana se je pričela počasi celiti. Vendar je moral še vedno ležati nepremično na svojem ležišču.

»Kako je?« je vprašal tekač pribočnika, ko je sedel na tla poleg njegovega ležišča.

»Vse je v najlepšem redu,« je odgovoril Savadagak. »Upam, da smo na varnem in nas nihče ne bo izsledil. Če pa nas, nas obvesti o vsakem približanju straža, ki sem jo postavil na robu goščave nad bregom.

»Srečo imamo.«

»Dosljej.«

»Če je začetek dober, je navadno tudi konec.«

»Naj te usliši veliki Inti!«

»Nad nami bedi moč čarovnice.«

»Njej se moramo zahvaliti za vse.«

»Najprej tudi za mojo rešitev.«

»Brez njenih zdravil bi bil že med sencami prednikov. Sedaj si rešen.«

»Hvala ji, hvala tebi in Upi.«

»Zakaj tudi meni?« je vzkliknila dekl-

103

»Storila si več kakor bi katerakoli druga ženska. Še mati me ne bi mogla tako negovati. Izpričala si, da je silna tvoja ljubezen do mene. In sedaj me še vprašuješ, zakaj se ti zahvaljujem?«

»Storila sem le svojo dolžnost.«

»Zato skrbi sedaj zase. Poidi k princezi in sestri ter se odpočij. Lahko ostaneš tam; ne boj se zame.«

»Dokler ne boš spet kakor si bil prej, se ne ganim od tebe.«

»Potem vsaj leži in se naspi!«

»Zares,« je dejal Savadagak. »Leži k počitku, potrebna si ga!«

»Boš ti pri njem?«

»Bom.«

Upa se je sklonila k Buramaku, pobozala ga po laseh in poljubila, nato je pa legla v kotu na blazine in od dolgega bdenja popolnoma izčrpana kmalu trdno zaspala.

Savadagak je sedel poleg ranjenca in premišljeval. Njegove misli so pa bile težke, kajti tudi on je bil izmučen od naporov nočnega potovanja.

»Lezi še ti,« je dejal Buramak, ki je opazil tovarišovo utrujenost. »Če bom česa potreboval, te pokličem.«

»Pribočnik ni ugovarjal. Legel je in zadremal. Tako je bilo na galeji ubežnikov vse tiho in mirno, samo umazana in močno narasla voda je šumela čez slap, listje palm in listovcev nad strugo je pa

šumelo v dežju, ki ves dan ni ponehal. Na krovu je, zavrt v odeje, sedel en sam vojščak in stražil. Malo pred poldnevom ga je amenal tovariš, ki se je bil že odpočil v podkrovlju, kakor se je izmenjala tudi straža na robu goščave.

Le Evalasta in Ista nista spali. Sedeli sta v varni votlini ob svitu baklje in se pogovarjali kakor da bi bili tovarišici in ne bi bilo med njima nobene razlike.

»Kako neskončno sem srečna, da se vračam v deželo svojih očetov,« je pripovedovala Ista. »Lep je Semisiris, mogočen in razkošen, a še lepše morajo biti naše večerne gore, četudi jih še nikoli nisem videla. Lepo mora biti v domovini mojega ljudstva. Tam ni belopoltih ljudi in ni razlik med plemeni. Nihče me ne bo poniževal zaradi bakrene polti.«

»Lepo sanjaš o deželi mojega očeta, kralja kraljev,« jo je pohvalila princeza. »A tudi zasluži. Med visokimi, ogenj bruhajočimi gorami se razprostirajo obširne, ponekod nepregledne planote, obrasle s palmami, listovci, iglavci, kaktaji, visoko zeleno travo in pisanimi cveticami. Nad njimi letajo ptice in prepevajo, v višavah, da jih doze le najbistrejše oko, pa letajo ponosni kondorji. Na vse strani se širijo ceste, ob njih so naša selišča in mesta, na sredi pa je Teotihuacan, prestolnica Iimagada, kralja kraljev in očeta mojega.«

Ptuj

Na Dravskem polju je zopet gorelo. Okrog 3. ure jutraj pretekle srede je izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnika Jožeta Trčka v Šikolah. Mlatilci, ki so bili še v trdnem spanju, so komaj rešili golo življenje, obleka in denar pa jim je zgorela. Ogenj se je naglo razširil na vse ostale gospodarske objekte in jih upepelil do tal. Zgorel je ves poljski pridelek in vse gospodarsko orodje, med tem tudi mlatilnica, ki je bila blizu skednja. Domačim gasilcem se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na stanovanjsko poslopje. Trčko utrpel nad 60.000 Din škode, ki je pa krita z zavarovalnino. Mlatilnica sama je bila vredna okrog 20.000 Din. Na kak način je požar nastal še ni dognano.

Zaradi okuženja z vrančnim prisadom so sprejeli v bolnišnico še 20 let starega Ignaca Planjška iz Kočic. Imenovan je istotako pomagal pri raztelesenju na vrančnem prisadu obolelega vola in se pri tem zastupil. V bolnišnici odnosno v izolirnici so sedaj štiri osebe, med tem ko je ena za posledicami zastrupljenja že umrla.

Ptujski živinski sejmi. Konjski in goveji sejem, ki se je vršil v torek 17. tm., je bil razmeroma dobro založen. Prignali so 137 konjev, 150 volov in bikov ter 220 krav in telic, skupaj 507 glav. Od teh so prodali 253, torej okroglo 50% prignane živine. Cene za kg žive teže so bile sledeče: voli prve vrste 3.50 Din, druge vrste 3—3.50 Din, tretje vrste 2—3 Din; biki 2.50—4 Din; telice 3—4.50 Din; krave prve vrste 3—4 Din, druge vrste 2.50—3 Din, tretje vrste 2—2.50 Din; konji so se prodajali po kakovosti, in sicer za klanje od 300—1000 Din, ostali pa od 1000—3.500 Din eden. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo 7. avgusta tl. Sejem za prašiče v sredo 18. t. m. je bil slabo založen in tudi kupčija je bila minimalna. Prignali so 105 prašičev in 58 svinj, skupaj 163 ščetinarjev; od teh so jih prodali 40. Cene kg žive teže so bile sledeče: debele 5.75—7 Din, prolenki 5—6 Din; prasci stari 6—8 tednov so se prodajali po kakovosti od 80—150 Din eden. — Prihodnji sejem za prašiče bo 25. tm.

Murska Sobota

Murska Sobota dobi moderno kopališče v Murski Soboti se je konstituiral odbor, ki si je nadel nalogo, zgraditi moderno kopališče. Stroški za zgraditev kopališča, ki bo obsegalo dva bazena, prvega v velikosti 33.5 m x 15 m in drugega manjšega za otroke, bodo znašali 150.000 Din.

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Otroški rokopisi in njih pomen

Važnost spoznavanja duhovne strukture otroka

Komaj nekaj desetletij je za nami, ko je bila pisava privilegij le inteligentnejših oseb. Abeceda si je torej šele danes osvojila tudi proletarijat in odprla njihovo duševnost, da zamoremo spoznati tudi njega. Grafologija pa si je že l. 1662. osvojila znanstveni svet, ko je italijanski profesor Camillo Baldo izdal knjižico »Ugotovitev, kako iz pisave spoznamo kvaliteto in naravo pisca.« Prav ta majhna brošurica si je utrla pot v najširši znanstveni svet, preplavila s svojimi novimi, do tedaj neznanimi motivi in razpoznavanji vse kulturne dežele Evrope. Tako si je zgodovina grafologije utrla svoja pota.

Za grafološko analiziranje pridejo v poštev prav za prav le latinica, gotica in cirilica. Vse te pisave so mehko vezane med seboj in te pisave so najbolj važne za grafološke izjave. Predstavimo si pisave jutrnjih dežel, kakor hierogliffe, pokončne poteze in diverze hebrejskih pisav, različne indijske sisteme, ki jih beremo od zgoraj navzdol, kitajske in japonske znake itd! K tem neuporabnim vrstam pisav za grafološko analiziranje, prištevamo tudi okroglo pisavo, dasi je vezana, razne druge tipografske načine pisanja, ker vsi ti načini imajo enotno osnovo, enotno pravilo, ki jo diktira kaligrafija.

O grafologiji je bilo že mnogo napisanega. Žal, da so se v to znanost mešali čisto nepoklicani, laiki, ki so vrgli prvo senco in dvome v resnično znanstveno vrednost grafologije. Današnje mnenje inteligentov in znanstvenikov pa znova zatrjuje nje vrednost ter je ne moremo smatrati le kot golo umetnost in povprečnost. Preveč pozitivna je podlaga duševnosti, podana prav v potezah rokopisov, da bi jo vrgli med šarlatanstvo.

Na tej osnovi torej zidamo duševno vrednost, sposobnost, energijo in vztrajnost piščev. Naravno, da je z grafologijo zvezana tudi psihologija. Grafološka analiza veže najostrejši kontakt z našo duševnostjo, karakterne značilnosti izhajajo iz naše notranjosti, zato se si ti dve

znanosti nudita tako značilne medsebojne vezi.

Ne bi pa bilo prav, če bi za grafološko analiziranje jemali samo rokopise odraslih. Otrok in njegov duševni svet sta še pestrejša in bogatejša. Vsi oni tihi odtenki otrokove duše, katerih hotenje podaja dete v svojem igranju, izpraševanju, v svojih tihih načrtih in sanjah, so polje, posejano z najzlahtnejšim semenom. Če bo kילו in rodilo zlato klasje, ali le brstelo in pognalo samo osat, je največ odvisno od vzgojiteljev.

Poglejmo v šolo! Vsi otroci imajo enak pouk v pisavi. Vsi vidijo pravilnost kaligrafskih potez črk, vendar z različno spretnostjo vlečejo in kopirajo te poteze. Zakaj? Ko bi si bili vsi duševno enaki, bi pisali enotno, tako pa se v vsako potezo pomeša otrokova duševnost, volja in hotenje za ustvarjanjem, flegmatičnost in neinteres, z druge strani površnost (predmet ne soglaša z njegovo voljo), spet drugje odpor proti počasnemu izpopolnjevanju hiti in hiti pa samo maže in paca. To ni površnost v tem primeru, nasprotno, neprestano obračanje misli, volja priti do konca, dokončati to in začeti nekaj novega.

Primerjajmo nazadnje še literate in sploh književnike. Vsak izmed teh ima takorekoč svoj brzopis. Koliko takih stegogramov in rokopisov je po smrti takih genijev ostalo neprepisanih in nenatisnjenih, ker jih nihče ni znal za njimi prebrati. Duša jim je bila prepolna, njen diktat prenašel, da bi utegnili paziti na kaligrafsko pravilnost. In če bi karakterizirali njih duševnost samo po pravih grafologijah ter ne bi upoštevali psihološkega vpogleda, bi bile take analize pač porazne.

Vsak otrok ima torej v svoji sliki pisave značajne lastnosti, ki se bodo z njim razvijale. Na temelju teh lastnosti sloni otrokovo duševno življenje. Pedagogi in učitelji imajo tu najresnejšo nalogo, da spoznajo otrokovo psiho. Vsako kazeno in grajo bi morali sami pri sebi utemeljiti, potem šele izvršiti.

Vzemimo primer. Dete je nadarjeno, doma si mati največ obeta od njega. S solzo v očeh ga prvič pelje v šolo. Komaj pa preteče par tednov, že je dete grajano zaradi splošne površnosti, posebej mogoče še v pisavi. Kakšna bol je to za mater. Zdi se ji, da jo je ves svet razočaral. V takem navalu je otrok navadno še doma kaznovan. Nato silijo otroka, mučijo se z njim vzgojitelj in starši, toda vse nič ne zaleže. S tem prigovarjanjem, siljenjem in kaznijo pa negujejo le otrokovo trmoglavost in hinavščino. Trudil se bo in si prizadeval iz strahu pred grajanjem, da se izpopolni, vendar mu to ne bo iskrena notranja volja. Ker je preveč zaposlen s te strani, zanemarija v drugih predmetih svojo pridnost in talente. Znano mi je mnogo primerov, ko je otrok pokazal izredno zanimanje za slovstvo in zgodovino, vsestransko je bil sposoben, odličen red povsod v vseh predmetih, pa je dobil izpričevalo: splošna oblika — komaj zadostna, pisanje enako, nazadnje še risanje! S tiho bolečino, katere pri otroku ne moremo prav za prav nazvati bolečino, spravi spričevalo z najboljšo voljo, da se poboljša. Drugo polletje napreduje mogoče v predmetih, kjer je bil grajan začetkoma, a vidno nazadnje v predmetih, ki so mu v veselje in pri katerih lahko uporablja svoje talente.

Narava sama vsadi vsakemu posamezniku sposobnosti, enemu take, drugemu spet drugačne, vsesplošnih genijev do zdaj mati še ni rodila, zato se bo samo v tisti panogi talenta, katero mu je narava dala, izpopolnil do popolnosti. Ne trdim, da mi ne bodo kritiki oporekali, češ, vse se da priučiti. Res je, toda to je prazen mehanizem, mrzel, leden, ki ne ogreje, ne daje milobe in umetniške vrednosti.

S tem sem hotel zato samo roditelje in vzgojitelje opozoriti na novo temo pri vzgoji, katero so vse doslej premalo upoštevali. Mati, spoznaj duševnost in sposobnost svojih najmlajših, ker s tem pomoreš vzgojitelju, da se bo iz tvojega otroka razvil up tvojih jesenskih dni.

Psihografolog Karmah.

Dober nasvet

Oče daje nasvete svojemu sinu, ki se pripravlja na poroko: »Veš, najbolje je, da se s svojo ženo dogovoriš tako, kakor sem se jaz s tvojo materjo. V vseh majhnih življenjskih zadevah sem prepustil odločitev njej, samo za res pomembne dogodke sem si prihranil zadnjo besedo.«

Sin: »In tako je šlo dobro?«

Oče: »Izvrstno... Nu, in če danes pomislim... resnično pomembnih dogodkov v najinem zakonu prav za prav sploh ni bilo...«

Mali oglasi

Službo dobi

SPREJMEM SLUŽKINJO k tričlanski družini, ki zna kuhati. Predpogoj poštena in pridna. Naslov v upravi lista. 3017

Prodaj

OTROŠKI VOZIČEK moderen, globok prodaj za 650 Din. Pogledati od 12. do 14. ure. Marijina ulica 27-1. 3016

2 POSTELJI.

1 omara in razno poceni oddam. Frankopanova 8. 3015

Sobo odda

LEPA SOLNČNA SOBA v mirnem delu mesta s posebnim vzhodom, z uporabo kopalnice z mrzlo in toplo vodo, centralna kurjava se odda s 1. avgustom 1934. Podrobnosti v upravi »Večernika«. 2925

Oglašujte